АНТРОПОЛОШКА ОСНОВА ЉУДСКИХ ПРАВА

СТРУКТУРА АНТРОПЛОШКИХ ОСНОВА

- УВОД
- ЉУДСКА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА
- ЉУДСКА ПРАВА У ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ
- ПРИРОДА ЧОВЈЕКА КАО ТЕМЕЉ ЉУДСКИХ ПРАВА

УВОД

О људским правима говоримо с обзиром:

- На њих по себи
- На њихов однос с нечим другим
- Људска права као иманенција (о њима говоре правници)
- Људска права као трансценденција (о њима говоре "неправници", филозофи, политолози, историчари, социолози,...)

УВОД

Људска права су за нас занимљива и важна с обзиром на:

- Само право
- Цивилизацијска вриједност и значај права
- Историја права
- Политичка димензија права
- Филозофија права,...

1. ЉУДСКА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА

- Људска права коинцидирају са настанком модерне правне државе
- Држава Модерне – процес политичко-правне демократизације како државе тако и друштва

Људска права постају саставни дио политичких ставова и правне праксе онда када:

У политичкој филозофији и пракси долази до изражаја свијест и потреба да се темељним вриједностима државе и друштва не узимају само:

- **националне**,
- **колективне**,
- већ и специфичне вриједности **индивидуе**.

1. ЉУДСКА ПРАВА И ПРАВНА ДРЖАВА

Дражава модерне у политичком и правном смислу тежи универзалним правима:

- Колективитета
- Индивидуе
- Мјесто и улога људских права:
- Дефинишу суверенитет
- Државама пружају критерије за расуђивање о усклађености с утемељитељским принципима држава

2. ЉУДСКА ПРАВА У ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

- БиХ – удаљавање од владавине силе; успостављање владавине права.
- Манифестација друштвених вриједности у виду права
- Људска права на свим нивоима образовања – школа као "ембрион друштва" (Џон Дјуи)
- Кретање од принципа знања ка принципима практичног ангажмана

2. ЉУДСКА ПРАВА У ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

- Мултикултурално образовање – разумијевање и прихватање људских права
- Позитивистички приступ људским правима
- Свакодневна пракса заштите људских права
- Познавање људских права и механизама њихове заштите

2. ЉУДСКА ПРАВА У ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

- **Грађанска права**: слободе које држава гарантује сваком човјеку, једнакост пред законом, сигурност, заштита од самовољне употребе власти, власништво, слобода свијести и мишљења
- **Политичка права**: права која појединцу као грађанину придају одређену моћ
- **Друштвена права**: права која не само што ограничавају моћ државе него од ње захтијевају давања: право на рад, на образовање, на минимум материјалних средстава, итд. (Патрис Канивез, 1999)

2. ЉУДСКА ПРАВА У ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

Проблем универзалности људских права:

- Избјегавање замке етноцентризма
- Признавање релативности култура
- Не можемо одлучити која је култура боља једна од друге
- Права у неким културама не морају имати смисла у правима других култура

3. ПРИРОДА ЧОВЈЕКА КАО ТЕМЕЉ ЉУДСКИХ ПРАВА

- ***ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА – 1789.*** *– ријешен темељ људских права*
- Људска права су природна права
- Темељ је у људској природи

  Два основна правна атрибута:
- **Не застарјевају**
- **Неотуђива су**

3. ПРИРОДА ЧОВЈЕКА КАО ТЕМЕЉ ЉУДСКИХ ПРАВА

Два одређења природе човјека у политичком смислу:

- Човјекова политичка природа је живот у заједници
- Човјекова политичка природа је очување властитог живота
- Сва права човјека садржана су у Уставу

3. ПРИРОДА ЧОВЈЕКА КАО ТЕМЕЉ ЉУДСКИХ ПРАВА

Двије групе теорија државе (на основу природних људских права и природе државе):

- Индивидуалистичка
- Контрактуалистичка

Два друштвена стања (Русо):

- Природно стање
- Стање друштвеног уговора (друштвеним уговором настаје држава)

3. ПРИРОДА ЧОВЈЕКА КАО ТЕМЕЉ ЉУДСКИХ ПРАВА

- Људска права – права која сваки човјек признаје сваком човјеку
- Произилазе из свијести о властитом достојанству
- Однос међусобне једнакости – однос једног човјека према другом на којем се темеље људска права
- Слични смо јер смо разумна бића

ХВАЛА НА ПАЖЊИ